

Oslo kommune
Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 30.08.2019

Deres ref:

Vår ref (saksnr):
201902507-5

Saksbeh:

Arkivkode:
300

**NOU 2018:13 VOKSNE I GRUNNSKOLE- OG VIDEREGÅENDE OPPLÆRING,
FINANSIERING AV LIVSOPPHOLD - OSLO KOMMUNES HØRINGSUTTALELSE**

Det vises til høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet av 27.03.19, om ovennevnte. Utredningen om finansiering av livsopphold for voksne i grunnskole og videregående opplæring har i hovedsak fire forslag og fem anbefalinger. Departementet har bedt om innspill til disse.

Oslo kommune avgir følgende uttalelse til utredningens forslag og anbefalinger:

Uttalelser til utvalgets hovedforslag:

Til forslag om rett til dagpenger ved grunnskole- og videregående opplæring

Utvalget foreslår at det prøves ut en ordning der helt arbeidsledige uten fullført grunnskole eller videregående opplæring med rett til dagpenger, skal kunne kombinere mottak av dagpenger med opplæring, uten krav om å være disponibel for arbeidsmarkedet. Utvalget foreslår at dagpenger ved opplæring settes til 60 prosent av ordinær dagpengesats, uavhengig av hvor lang dagpengeperiode de har rett til. Dagpenger skal kunne kombineres med stipend og lån fra Lånekassen. Retten til dagpenger ved grunnopplæring under arbeidsledighet foreslås avgrenset til personer i alderen 30-55 år.

Oslo kommune mener at en rett til dagpenger under grunnskoleopplæring bør sees i sammenheng med mulige endringer opplæringsloven slik at kommunene får bedre muligheter til å tilby mer målrettede opplæringsløp ut fra de voksnes livssituasjon og deres mål med opplæringen. Ved Oslo voksenopplæring får mange deltakere grunnskoleopplæring over mange år. Det er ingen tydelige føringer i opplæringsloven om når en deltaker skal avsluttes fra grunnskoleopplæringen dersom vitnemål ikke er oppnådd. Det betyr at de som har lav progresjon i realiteten har rett til et grunnskoleopplæringstilbud i uoverskuelig tid, dersom behovet for mer grunnleggende ferdigheter er konstant. Mange deltakere i grunnskoleopplæring burde med fordel deltatt i andre tiltak eller opplæringsløp, for eksempel arbeidsrettet norskopplæring. En rett til dagpenger under grunnskoleopplæring vil kunne øke antallet deltakere som ikke vil ha godt nok utbytte av grunnskoleopplæringen og/eller som ikke har rett motivasjon for opplæringen.

Til forslag om lønnsrefusjon ved utdanningspermisjon

Utvalget anbefaler at det prøves ut en ordning med lønnsrefusjon ved utdanningspermisjon for en begrenset målgruppe. Refusjonsordning for lønnsutgifter ved utdanningspermisjon innrettes mot arbeidsgiver, og bevilges basert på en søknad utarbeidet i samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Ordningen avgrenses til å gjelde personer som innfrir kriteriene for utdanningspermisjon. Ordningen avgrenses videre til å gjelde for personer med minst 75 prosent av ordinær heltid på søknadstidspunktet, og som har vært ansatt i minst tre år.

Oslo kommune støtter forslaget.

Til forslag om endringer i utdanningsstøtteordningen

Utvalget foreslår en rekke endringer i utdanningsstøtteordningen, for å tilpasse Lånekassens tilbud til voksne i grunnskole- og videregående opplæring. For å tilrettelegge for endringer foreslår utvalget å skille regelverket for voksne elever i grunnopplæringen fra regelverket for studenter. De fem ulike endringsforslagene for voksne i Lånekassen er å:

- a. gjøre utdanningsstøtten mer tilpasset fleksibel opplæring og kortere moduler
- b. heve stipendandelen av basisstøtten fra 40 til 60 prosent
- c. innføre mulighet for et tilleggslån for voksne i videregående opplæring
- d. utvide målgruppen for flyktningstipendet
- e. innføre tilbud om inntektsavhengig tilbakebetaling

Oslo kommune støtter forslaget. Oslo kommune mener videre det må sikres støtte for deltakere som får utvidet tid i opplæringen pga. behov for ekstra norskstøtte i ulike fag. Regjeringens mål om at flere skal fullføre og bestå videregående opplæring svekkes av at støtteordningene ikke tar hensyn til kompleksiteten i det å gi opplæring til deltakere som ikke har norsk som morsmål.

Til forslag om grunnskolestønad

Utvalget foreslår en kommunal grunnskolestønad på 2G årlig ved fulltids opplæring, og med tildeling basert på en individuell vurdering av behov. De fleste voksne uten fullført grunnskoleopplæring er innvandrere med fluktbakgrunn. Flesteparten er uten stabilt lønnet arbeid, og med livsoppholdet sikret via ulike offentlige inntektssikringsordninger. Kommunene skal selv vurdere behovet for å etablere stønadsordningen, og om det eventuelt skal skje i samarbeid med andre kommuner. Vurdering og tildeling av grunnskolestønaden foretas etter eventuell deltakelse i introduksjonsprogrammet, slik at disse to ordningene fungerer sammen i den enkelte kommune. Grunnskolestønaden kan kombineres med utdanningsstøtten i Lånekassen for voksne.

Oslo kommune har samme vurderinger som ligger til grunn for våre merknader til forslaget om rett til dagpenger under grunnskoleopplæring. Kommunen mener en bør se nærmere på om det er mer nødvendig med økte muligheter for finansiering av livsopphold for voksne som tar videregående opplæring, sett i forhold til voksne i grunnskoleopplæringen.

Kommunen mener også en bør vurdere nærmere om en ordning med grunnskolestønad kan føre til at færre tar grunnskoleopplæring som del av introduksjonsprogrammet, fordi muligheten for en grunnskolestønad for noen vil kunne fungere som et insitament for å utsette grunnopplæringen til etter endt intro.

Oslo kommune mener for øvrig at retten til skyss i grunnskoleopplæringen for voksne må tas ut av opplæringsloven, og heller inkluderes i ytelser forvaltet av NAV-kontoret som betinger individuell vurdering av behov. Rett til gratis skyss kan føre til at voksne ønsker å delta i grunnskoleopplæring fremfor andre opplærings- eller kvalifiserende aktivitetstilbud, selv om grunnskoleopplæring ikke vil være det mest hensiktsmessige tilbudet å delta i.

Kommentarer til øvrige anbefalinger fra utvalget:

Voksenrett til alle som ikke har bestått videregående opplæring

Oslo kommune støtter forslaget, forutsatt at fylkeskommunene kompenseres økonomisk.

Bedre kvalitet på administrative data for søking, tilbud og deltakelse i videregående opplæring for voksne

Oslo kommune støtter forslaget. Det er viktig å få en bedre oversikt over hvor mange voksne søkere det faktisk er til opplæring i hele Norge, samt hvor mange som reelt får opplæring etter 4A-3 eller 3-1, og ikke minst hvor mange ikke-rettsøkere som får og ikke får et tilbud. I arbeidet med regionale kompetansestrategier og tiltak, vil det være en styrke å ha en sentral oversikt over voksenbefolkningen i videregående opplæring. Fylkeskommunene gjennomførte i 2018 en kartlegging og rapportering til Utdanningsdirektoratet på bestilling fra Liedutvalget. Dette bør settes i system og gjøres årlig.

Kutte ut privatistgebyret ved førstegangs eksamensforsøk, og heller innføre et gebyr dersom eleven/lærlingen uteblir fra eksamen

Kommunen mener det er viktig å opprettholde et insitament til å fullføre videregående opplæring innenfor ordinær tid. Forslaget innebærer også innføring av kompliserte administrative rutiner og regler som er ressurskrevende for kommunen og som kan være vanskelig for brukere å forstå.

Utvikle fleksible, modulstrukturerte løsninger i introduksjonsprogrammet der undervisningen er tilrettelagt for minoritetsspråklige

Oslo kommune støtter forslaget.

Kommentarer til eventuell oppfølging og implementering av forslagene:

Oslo kommune mener at lovverket rundt grunnskoleopplæringen bør gjennomgås i forbindelse med eventuelle forsøksordninger med støtte for de som går i opplæringen. Varslede endringer i introduksjonsloven bør også gjennomføres og evalueres til en viss grad før det gjøres større endringer og forsøk knyttet til støtte til grunnskoleopplæring.

Med hilsen

Inga Marte Thorkildsen
byråd for oppvekst og kunnskap

Godkjent elektronisk